

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrsko deželo za vsako leto 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsako leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vsako leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne osira. — Za oznanila plačuje se od štiritropske petit-vrate po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovljivo pošiljati naročnine, reklamacije, osmanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo ob pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Vse leto K 22.— | Četrť leta . . . K 5-50
Pol leta „ 11.— | En mesec . . . „ 1-90
Za pošiljanje na dom se računa za vsako leto K 2.—.

S pošiljanjem po pošti velja:

Vse leto K 25.— | Četrť leta . . . K 6-50
Pol leta „ 13.— | En mesec . . . „ 2-30

Naročba se lahko z vsakim dnevom, a hkratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

List se ustavlja 10. dan po potekli naročnini brez ozira vsakemu, kdor ne vpošlje iste ob pravem času.

Upravnštvo „Slovenskega Naroda“.

Še jedenkrat: Šolo nam zapirajo.

Ko smo zadnjič govorili o ministrski naredbi, s katero se je zaukazalo najstrožje postopanje pri sprejemnih skušnjah, smo bili v jednem oziru pomankljivo informirani. Tedaj smo mislili, da velja ta ministrska naredba sploh za vse srednje šole v Cislitvanski. Sedaj pa smo izvedeli, da temu ni tako, in je vsled tega dotična ministrska naredba zadobila za nas še veliko večji pomen.

Rečena ministrska naredba velja namreč samo za srednje šole na Kranjskem, ne pa tudi za srednje šole v drugih kronovinah, in to nas sili, da o tej stvari novič izpregovorimo, povdarjaje, da vse to, kar smo povedali v prvem članku, še danes v polnem obsegu velja.

Namen ministrske naredbe je prozoren kakor steklo. Vlada hoče siloma utesniti obisk srednjih šol na Kranjskem, in prvo sredstvo v to je strogost pri sprejemnih izpitih.

Ali pa je ta namen tudi opravičen? Na to vprašanje odgovarjamo s polnim pre-

pričanjem, da ni opravičen. Srednje šole so pri nas v resnici dobro obiskane, razmeroma boljše, kakor v nekaterih drugih kronovinah, ali, kakor smo že zadnjič pojasnili, je vzrok temu to, da nimamo niti meščanskih niti drugih strokovnih šol, izvzemši strokovno šolo za lesno obrt v Ljubljani. Kam pa naj gre mladenič, ki je dovršil ljudsko šolo, ako ne v srednjo šolo?

Ako bi bilo v deželi dovolj meščanskih, obrtnih in drugih strokovnih šol, bi se gotovo naval v srednje šole sam od sebe tako izdatno skrčil, da bi ne bilo treba ukazovati večje strogosti pri sprejemnih izpitih.

Toda tudi ne glede na to okolnost je v govoru stoječa ministrska naredba kruta in nepravilna. Vzlic mnogoštevilnemu obisku naših srednjih šol, so namreč učni uspehi istih vsaj tako ugodni, kakor učni uspehi v drugih kronovinah, in tudi tako imenovanega izobraženega proletarijata ne prihaja iz naših srednjih šol prav nič več, kakor drugod iz tucih zavodov. To se da lahko statistično dokazati, in zato je popolnoma izključeno, da bi bili ministrsko naredbo narekovali zgolj stvarni razlogi, ampak bržkone so uplivali politični momenti. Ali se morda na Dunaju boje, da bi se slovenska inteligenca toliko pomnožila, da bi v naših krajih ne bilo več prostora za Nemce in Italijane?

Ako se hoče spoznati pravi značaj ministrske naredbe, se mora pomisliti, da v tem, ko se pri nas zaukazuje največja strogost pri sprejemnih izpitih, se drugod deluje na to, da se zahteve pri sprejemnih izpitih še skrbijo. Tako je bil minolo jesen na Dunaju shod ravnatelj srednjih šol na Nižjem Avstrijskem. Ta shod se je obširno bavil z vprašanjem o izprejemnih izpitih in prišel do sklepa, „dass die zu stellenden Anforderungen theils im Hinblick auf das praktische Moment, theils aus pädagogischen Rücksichten in mancher Beziehung zu ermässigen sind“.

Tisti predpisi, kakor na Dolenjem Avstrijskem, veljajo do pičice tudi za vzprejemne izpite na Kranjskem, a mej tem, ko tirjajo dolenjeavstrijski srednješolski ravna-

telji, naj se zahteve pri vzprejemnih izpitih znižajo, in naj se mladini vstop v srednje šole olajša, je pri nas ministarstvo odredilo, da se mora pri vzprejemnih izpitih postopati še strožje kakor doslej.

Ako pomislimo, da ljudska šola ni nikaka pripravjalnica za srednje šole, in da je vsled učnega smotra ljudske šole in vsled v njej uvedene učne metode prestop iz ljudske šole v srednjo šolo že itak sila težak, potem moramo priznati, da vlada s svojo naredbo nima namena, odvrniti od srednje šole manj vredne elemente, nego da hoče sploh srednje šole slovenski mladini, kolikor je to mogoče, zapreti.

Ob sebi je umevno, da bo ta ministrska naredba na primeren mestu nalletela na primeren odpor in tedaj bo čas, da se o njej še kaj več izpregovori.

Ljudsko štetje.

Iz Celja, 28. marca.

Vaše poročilo, da so menda v Celji našli preveč Slovencev, je kaj hudo dregnilo v celjsko sršenovo gojezdo.

Uradno glasilo mestnega urada celjskega razkoračilo se je torej zaradi tega; pri tem pa odkrilo lepe zanimivosti o tem ljudskem štetju v Celju.

Uradni list celjskega magistrata priznava, da se je res uvedlo velikanako „popravilno postopanje“, pri katerem se postopa po principu, „da nikdo ne more dvomiti, da je v mestu Celje samo eden občevalni jezik, in ta je nemški jezik“, in da je sploh potrebno, da se določi, koliko prebivalcev naše države je nemškega jezika zmožno, oziroma ga razume.

Nemški magistrat hoče torej postopati pri ljudskem štetju po principu, da je vse, kar v Celji leze in gre, nemško. Pričakovati je torej, da bo slavni Fürstbauer pri tem ljudskem štetju na papirju zares zadnjemu celjskemu Slovincu izpihnil luč življenja. Človek ne ve, kaj hočejo s tako sleparijo Celjani doseči.

Kako slovenski živelj narašča, kažejo pač najbolj volitve v državni zbor, katere

nam jamčijo, da zadnjikrat Nemeč to mesto v državnem zboru zastopa.

Menda bi kazalo, ko bi se vsi tisti, katere je Fürstbauer poklical ali jih še kliče zaradi teh popraviljanj na urad, oglašijo pri tem ali onem slovenskem odvetniku, da se za vsakega napravi potrebna pritožba na višje oblasti.

V Ljubljani, 29. marca.

Češki glas o političnem položaju.

„Narodni Listy“ so prinesli članek dr. Pacaka o položaju in o sedanjem stanju češkega kluba v državnem zboru. Pacak konstatuje, da so prišli Čehi s politiko svobodne roke v državni zbor, in da se je v skupščini deželnih zaupnih mož odklonil imperativni mandat za obstrukcijo. Volilci so odobrili le začasno omejeno obstrukcijo ter jim za bodoče pustili svobodno roko. Čehi torej niso storili nič več, kakor da so izvezli troje predmetov pred Veliko nočjo iz obstrukcije. Pacak razlaga, zakaj so dovolili Čehi, da se je dogovalo troje predlog. To je vse, kar se je dogovorilo za kratko velikonočno zasedanje. Po Veliki noči pa imajo Čehi svobodno roko ter bodo delali politiko, kakoršno zahtevajo njihovi interesi. Odločila pa se bo bodoča taktika Čehov pri nagodbi z Ogrsko. Delovanje čeških poslancev je treba presojeti z rezultati. Zato morajo češki poslanci prositi za malo potrpljenja in zaupanja. Za pozneje se ostre sodbe ne bojé. Principialno Čehi svoje taktike niso izpremenili. Spočetka zasedanja ni vprašal nihče za obstrukcijo, sedaj pa je to drugače. Obstrukcija ni igrača v rokah vestnih poslancev. Rabljena o nepravem času, rani one, ki se z njo igrajo. Čehom se mora prepustiti, da jo rabijo, kadar se jim zdi. Kot politiki se češki poslanci ne dajo siliti, da začno vojno, kadar hoče nasprotnik, nego tam, kjer je teren najugodnejši. Ta teren za odločilno bitko si morajo Čehi sami pripraviti, da svet vidi, kje leži vzrok nemožnosti, s tem parlamentom opravljati uspešno delo.

Novi topovi.

Avstrijski narodi so zopet enkrat sila dobre volje! Dunajska vlada jih je namreč

LISTEK.

Za narodov blagor.

Komedija v štirih dejajih. Spisal Ivan Cankar.

I.

Nova literarna smer v našem leposlovju je nastopila nekako pred šestimi leti z velikim hrupom in z razburljivo bojevitostjo. Kakor sredi soparnega poletja vse vene in hira, vse dremlje in spi ter se začuje le od tu in ondaj zaspan glas zdeha-jočega utrujenca, prav tak je bil položaj takrat tudi v naši leposlovni literaturi. Smrten mir, dremotnost in dolgočasnost so kraljevali v našem leposlovju. Jurčič je bil umrl, Kersnik je umolknil, Gregorčiču so usadle pesmi, Stritar je odložil utrujen svoje peroh, dr. Tavčar se je posvetil ves politiki, le še Aškerc je objavljajal neustrašen svoje balade in romance satirične in polemične tendence. In zavladala je moreča monotonija, zaspana konservativnost, suša; krepkih, individualnih, za napredkom težočih pisateljev ni bilo. Ideje, snovi Jurčiča, Kersnika, Gregorčiča, Tavčarja in Aškercarja so se premlevale vedno in vedno iznova ter se maskirale v navidezno nove kostume, ki pa sta-

rega jedra niti za silo niso mogli prikriti. Nastopila je mučna stagnacija! In različni estetikci so zatrjevali, da se nad Prešernovo liriko, Aškercovo epiko in Jurčič Kersnik-Tavčarjevo prozo ni možno popeti več, in da smo torej dosegli nekako že višek razvoja o svojem slovstvu. In „priznani“, veleizobraženi estetikci „strokovnjaki“ so nalepili leposlovnim slovenskim prvakom etiketo „klasiki“, knjigotržci so poskrbeli za lep papir in drage, a dokaj neokusne ve-zave, potem pa so velmožje peresarji lepo zadremali. . . . Dušeč, sopenen je bil tedaj vzduh v našem leposlovju. Avtoriteta je zadobila nečuvveno moč!

Ali visoko gori so se začele polagoma zbirati megle, se strinjati v oblake, oster, nasilen veter je jel pihati, tu pa tam se je zablistalo in zagrmelo, in kmalu so začele padati kapljice. . . . In vsula se je ploha, grmelo in treskalo je, vsmela se je včasih tudi malo treščilo ali pa je priletelo trdo zrno ledene toče. . . .

Vse je protestiralo! Kaj, zlomka, je bilo treba motiti sladke dremote in samozadovoljne zaspanosti na torišču naše literature? Kaj nimamo že svojih nedosežnih klasikov? In čemu so nam prav za prav avtoritete? — A ti gromovniki, kaj so, odkod so in kaj so že napisali? Oj, mladi

„dijaki“ brez doktorskih in proforsorskih diplom, — ničle, ki niso nič, ne znajo nič, in ki niso storili še ničesar! —

— Vihar, literarni boj z „novostrujniki“ je danes prestan. Našim velezaslužnim starejšim leposlovcem se ni strgal z glav nikak lovorjev venec, le temu in onemu se je odščipnilo kako lovorjevo peresce; — mlajši mej „starimi“ so postali proseliti, „novostrujniki“ pa so zavzeli kar nakrat prva mesta v našem leposlovju. Staro in mladostrujniki delajo po tistem eplodujočem in rešilnem viharju sedaj složno na polju naše literature, v katero se je zanesel baš s tistim bojem nov, zdrav in krepk tok, ki stremi po napredku in težji povspeti se še nad etiketirane „klasike“. . . . V liriki, epiki in prozi smo dobili z novostrujniki nekaj sijajnih, velenadarjenih, da, celo genialnih pisateljev, ki ustvarjajo na temelju, katerega so zgradili Prešeren, Jurčič, Kersnik, Tavčar, Gregorčič in Aškerc, dalje, višje in višje. . . . Stagnacija, dremotna konservativnost, leno oboževanje resničnih in — valjenih kapacitet je premagano, in literarno delovanje je zopet živo in sveže. Nove, če tudi ne vedno izvirne ideje in oblike so se zanesle in deloma tudi že udomačile v lepi naši knjigi, moderna vseobčega svetovnega literarnega toka ima

tudi mej nami že mnogo propagatorjev in acmišljenikov.

In mej najvsepešnimi prvoboriteli moderne je I. Cankar. O njegovem velikem talentu ne dvomi nihče več. Resnica pa je tudi, da ga ni med našimi novostrujniki pisatelja, ki bi bil kakor Cankar delaven na vseh raznih poljih leposlovja: izdal je doslej zbirko pesni „Erotica“, zbirko novelic in povesti „Vinjeta“ ter dvoje dram. Tudi kot kritik in esajist je napisal dokaj lepih člankov. In naj se sodi o Cankarjevih idejah ter o obliki njegovih del kakorkoli, naj se dokazuje, da Cankar ni vedno izviren, da se pozna na vsakem njegovem novem delu vpliv novih tujih pisateljev, da je tehnika njegovih povesti in dram površna, vihravostesana in zmešanozamotana, da je pisatelj v svojem slogu včasih nekako bizaren, ali vsaj moten, meglen in afektiranonejasen, da je v svojem izražanju često že stereotipen in v svojih prispevkih monotonski, vse to in še marsikaj naj se očita Cankarju: sijajnega beletristovskega talenta, bujne domišljije, finega okusa, modernosenzitivne duše in krasnega jezika mu ni možno odrekati. Nekatero njegovih „Vinjet“ so pravcati biserji naše pripovedne literature in par njegovih balad ali erotskih pesni je prištevati med najdivnejše cvetke slovenske

razveselila z vestjo, da nakupi vsaj 2500 lepih, modernih, hitro streljajočih topov. Sedaj pa vlada samo še ne ve, kakšnega sistema naj bodo ti novi topovi ter se za to poskušajo najrazličnejše vrste. Hitro streljajoči topovi pa rabijo seveda več streljiva. Zato bo treba več municije, več municijskih vozov, več konj in več moštva. Pomnoži se torej vse. Topničarstvo postane mnogoštevilnejše ter se reorganizuje docela. In ta lepoorganizirana avstrijska artilerija bode stala s svojimi topovi in vozovi avstrijske davkoplačevalce vsaj 100—130 milijonov kron! Pomnoži pa se število topov samo zategadelj, ker je baje naša artilerija med artilerijami drugih velelastniških armad najšibkejša! Vsaj s topovi moramo biti na višini Velike Nemčije ali Rusije, če že v ničemer drugem ne moremo biti! „Arb. Ztg.“ piše: Sedaj končno vemo, zakaj mora parlament delati na vsak način. Železnice, kanali so samo lep za parlamentarne gimpeljne. Vladi je parlament potreben, ker absolutizem z vso brezobzirnostjo bi vendar ne dobil lepega teškega denarja za nenasitni militarizem. Sto novih milijonov za militarizem! A za kulturne in humanitarne svrhe, za šole, obrt, umetnost se rabijo le mrvice, in narodi — n. pr. Slovenci! — si morajo vzdrževati celo ljudske šole sami. Najprej lepi novi topovi, sicer nismo velelast! Zato pa so veseli narodi in davkoplačevalci.

Mladočeški klub — Sienkiewicz.

Državnozbornski mladočeški klub je poslal poljskemu pesniku in romanopiscu Sienkiewiczu v albumu vseh Slovanov to-le sporočilo: Ponižanim, varanim in, žal, tudi od Vaših politikov zapuščenim, bije nam vendar-le srce za Vas. To spomenico smo podpisali v oni zgodovinski noči, ko smo morali z ropotom, trobentanjem in bobnanjem zavrniti ofenzivne Nemce ter predreti proti nam postavljene vrste. Dal Bog, da se ne postavijo Poljaki proti nam nikdar več, nego se borili z nami rama ob rami proti ošabnemu in fanatičnemu, Slovanom sovražnemu nemštvu.

Vojna v Južni Afriki.

Kombinirana akcija generala Frencha proti Bothi je menda ustavljena, kajti French je dospel z oddelkoma Darsuella in Pulteneya v Vryheid. To mesto leži v južnozahodnem kotu Transvaala, v goratem, počasi proti portugalskem ozemlju padajočem ozemlju. Prej pod Botho združena burska vojska se je umaknila deloma proti severju, deloma pa je predrla angleške linije. „Daily Mail“ poroča, da sta Dewet in Botha sklenila, da bosta Angleže v okolici Pretorije, Johannesburga in Standardona neprestano napadala. S to vestjo se strinja poročilo, da je Dewet 35 milj od Standardona prekorščil s 400 možmi mejo Oranja ter vdrl v Transvaal. O porazu Delareya poročal je Kitchener že dokaj skromnejše. Še pred dvema dnevoma je brzojavil, da znašajo izgube Burov več sto mož. Sedaj pa je moral priznati, da je bilo le 22 Burov ubitih in 30 ranjenih.

poezije. Gotovo Cankar danes še ni „zrel“, „dovršen“ in „popoln“ — saj ima jedva 26 let! — gotovo se mu je treba še „likati in mikati“, napredovati in otresti se nekaterih navad in razvad — (predvsem pa svoje pretiranosti in včasih brutalne samosvestnosti!) — ali najnovejši prelepi dokaz Cankarjevega talenta mora razveseliti vsako slovensko srce. Pravkar namreč je izšla njegova „komedija“ v 4 dejanjih „Za narodov blagor“*) jedka, pereča in duhovita satira na slovenske politične in družabne razmere.

II.

Rekli smo, da je najnovejša Cankarjevo delo, komedija „Za narodov blagor“ pereča satira na naše, slovenske politične in družabne razmere. Takoj pa pripomnimo, da je bil to pač le avtorjev namen, ki se mu je posrečil samo deloma, kajti njegove sila ostre in strupene puščice frčé deloma preko cilja. In to je obžalovati!

Kakor iz vseh Cankarjevih del, se vidi tudi iz te drame, da pisatelj naših razmer ne pozna dosti, da zajemlje svoje informacije večinoma le iz slovenskega strankarskega časopisja in nekoliko morda tudi iz zasebnih poročil. Lastnega neposrednega upogleda pa Cankar nima niti v naše politično, niti v slovensko intimno družabno življenje. Kot žurnalist pri nemških listih

*) Ljubljana 1901. Založil L. Schwentner.

Brččas pa je še to število pretirano. V Kaplandiji so doživeli Angleži zopet poraz. 130 mož angleških kolonialnih čet je šlo blizu Richmonda v zasado, kjer jih je napadlo nad 100 Burov pod vodstvom Malana. Angleži so bežali v neko kotlo ter se končno udali, izgubivši 13 mož. Buri so svoje vjetnike razorožili ter jih izpustili. O položaju Angležev v Južni Afriki poroča vojaški izveščitelj „Daily News“ jako pesimistično. Zadnjih pet dni v minolem mesecu so se vršile prasko na 33 različnih mestih, ki stoje na tako oddaljenih točkah, da obsega čveterokot med njimi ozemlje, ki se spravi v Evropi med mesta Genova, Toulouse, Ostende in Draždane. To je pač ogromno bojišče! „Daily News“ piše nadalje: French ni niti poskusil obdržati Piet Retief; Vrede so morali Angleži izprazniti, Smithfield, Weepener, Jagersfontein, Phillipolis, Fauresmith, Petrusberg, Ermelo, Carolina, Wolwavenstad pa so že davno prazni Angležev. Možno je, da bomo Ventersdorp še držali; Lichtenburg, Zuerust in Lydenburg so še naši. Razen teh mest obsega naše okupirano ozemlje troje železniških prog. V takih razmerah ni čudno, da so Buri Kitchenerjeve mirovne ponudbe odklonili, in dvomiti je, ali jih bo sploh mogla Anglija staviti v vojaško ugodnejšem položaju. Iz Kapstadta poročajo, da dobiva kuga vedno resnejši značaj. Evropejcev je med bolniki vsak dan večji odatok. V Simonstownu je zbolel na kugi neki vojak. V taborišču Greenpoint pa sta zbolela dva vojaka na kugi.

Dopisi.

Z Gline, 29. marca, (Javno predavanje.) V nedeljo 24. t. m. je predaval g. Alb. Prepeluh pri tretjem predavanju o domovinski pravici. Človek bi pričakoval, da bo to predavanje suhoparno in dolgočasno, snuba razlaga zakona in njega interpretacij, a bili smo prijetno presenečeni. G. predavatelj je to za predavanje precej nehvaležno snov podal v interesantnem okviru, da je vsakdo z zanimanjem poslušal. V uvodu je nam razložil jedro vseh dosedanjih v Avstriji izdanih zakonov o domovinski pravici od časa Marije Terezije do l. 1896, ko je bil izdan zdaj veljavni, za vsacega tako važni domovinski zakon. Najbolj slabo je bilo za take, ki niso imeli domovinske pravice od l. 1863 do 1872 in do letos. Do l. 1863 je veljal zakon, da zadostuje štiriletno bivališče v občini, da se potem doseže domovinsko pravico. Okrog l. 1859. se je pa povzdignila in razvila industrija in tedaj so se občine, v katerih se je nastanilo veliko tovarniških delavcev, bale, da bodo to množico morale na stare dni preskrbovati in doseglo se je, da se je uveljavil l. 1863. domovinski zakon, v katerem je največjo ulogo igral odgonski voz. G. govornik se je potem pečal z novim zakonom in natančno razložil njegovo bistvo in interpretacijo. Povedal je, kaj in kako je treba storiti, da se doseže domo-

gleda naše, slovenske politične odnose skoraj vedno skozi nemške naočnike, in živč v velikem mestu, presoja slovensko malo družbo z dunajskega kriterija. K temu dejstvu pa se pridružuje še očitni vpliv tuje literature. Tako je možno, da ima Cankar v vseh svojih spisih večinoma le tuje značaje, da govoreč o Slovencih in Slovenkah opisuje dogodke in rešuje zapletaje, ki so po rodu in izviru ali nemški ali ruski, ali francoski ali danski, ali švedski ali kakoršnikoli, le — domači ne.

S tem pa še nikakor ne trdim, da Cankarjevi spisi nimajo prav nič narodnega, slovenskega; ali resnično, malo ga je in večinoma preraslega ali prepletanega s tujimi elementi, s tujo navlako...

Drama „Za narodov blagor“ se godi v slovenskih krogih. Pri deželnem poslancu in občinskemu svetniku dr. Antonu Grozdu visita na steni sliki Bleiweisa in Vodnika. In ti različni občinski svetniki in poslanci imajo elegantne salone, svoja glasila, svoje žurnaliste, govore o slovanstvu, Rusiji ter se vedejo kot veleplivni prvaki in mogočni vodje malega naroda, čegar usoda je odvisna le od njihove volje. Očividno je mislil pisatelj na ardišče našega naroda, saj obč. svetniki po malih mestecih si ne morejo domisljati, da je zgolj od njihove dobre ali slabe volje zavisno rasvijanje strank in klik med Slovenci. (Daje prih.)

vinako pristojnost in vse potrebne priloge. Ker se tukaj ne morem spuščati v podrobnosti, saj se je v tem listu že precej govorilo o tem, omenjam le da so to zanimivo predavanje glasno odobraval vsi poslušalci, ko je g. govornik končal. Predavanje je bilo srednje dobro obiskano in obžalovati je le da se ljudje, ki bi imeli res dobiček od tega, da se baš taki ne udeležijo predavanj. Vsakemu svoje, neumnim pa neumnost! V nedeljo 31. t. m. se vrši zadnje predavanje Viško-glinške čitalnice, na katerem bode g. L. Jelenc predaval o vzgoji.

Iz Vevč, 28. marca. „Slovenski List“ je v soboto priobčil dopis iz Vevč, ki pa prav gotovo ni bil pisan v Vevčah, ampak prej kot ne tam blizu Studenca. Mej delavci je zavoljo tega dopisa velika jeza. Mi delavci si odločno prepovemo, da bi „Slovenski List“ v našem imenu govoril, posebno pa da bi govoril v taki zadevi, kakor je imenovanje zdravnika. „Slovenski List“ pravi, da mi delavci zahtevamo, da se mora dr. Divjak zopet nastaviti kot zdravnik. To je laž. Ko je bil pri nas štrajk, se je pokazalo, kako ljubimo dalavci dra. Divjaka. Takrat smo vsi klicali: „Ven z drom. Divjakom!“ Zljaj naenkrat pa pride „Slov. List“ in trdi, da mi delavci zahtevamo, naj deželni odbor dovoli zopet dru. Divjaku, da sme biti fabriški zdravnik, da nečemo družega kakor njega, in da se tudi služba ne sme razdeliti. Mi delavci ne maramo dra. Divjaka; zakaj, to smo povedali že ob času štrajka, prav posebno pa ne maramo, da bi bil on edini zdravnik. Kaj bo pa takrat, če bo kdo zbolel ravno tisti dan, ko bo imel dr. Divjak službo v blaznici. Znano je, da ima vsak drugi dan službo, in da tak dan ne sme iz blaznice. Ali se bo take dni spet tako godilo, kakor pred štrajkom? Mi nimamo nič proti dru. Divjaku kot človeku, ali mi zahtevamo, naj se vsaj tako uredi zdravniška služba, da bo lahko bolnik šel k tistemu zdravniku, kateremu zaupa, in naj se zdravniška služba tako uredi, da bo smel delavec zboleli tudi tak dan, ko bo imel dr. Divjak službo v blaznici.

Z Iga, 28. marca. — Razne volitve razburijo precej v posameznih krajih, te niso tudi izancem prizanesle. Poleg državnoborskih volitev imeli smo volitve v krajni šolski svet in občinsko volitve. Nastopili sta dve stranki, konsumna in protikonsumna ali takozvana klerikalna in liberalna, pa bodi povedano, da liberalci je pri nas vsak, kdor ni pri konsumu, in precej je odpadnik, ako ne vleče tako, kakor župnik in kaplan hočeta. Za občinsko volitev so se delili tiskani listki kandidatov, letalo se je po hišah, iskalo pooblastila na vse načine, celo pri takih vdovah, ki se niso nikdar v to prosile ali silile. Voliti so mogli priti vsi mežnarji, in ključarji tudi iz tujih občin, da imajo le par vin. davka tudi v izanski občini, da še celo Črnovaščanov nekaj je prišlo v pomoč. Kaplan Traven stal je na vratih občinske hiše in agitiral, pa še kako! Res da je slišal par gorkih, a to njemu ni bilo nič mari, kaj, kor ne šolski pouk ravno tisti dan, saj treba je bilo napeti vse moči, da se vrže liberalci Zdravje, ki je bil pa še pred nedavnim časom, najboljši katoliški mož, ker je načeloval konsumu, a bil načelnik eamo na papirju in za plačevanje kazni. Volili so ljudje po svojem prepričanju, oh ne, nikar tega, po komandi so volili z ru-dečimi, zelenimi in belimi listki. Da celo, pravijo, prišla je nekaterim posojilnica v pomoč, da so plačali nekaterim svoje dolgovce, za katere pa niso bili tirjani.

Volitev župana še ni bila, ker je vložen proti volitvi priziv, a če tudi bo, bo težka, ker je več županskih kandidatov, saj govori se, da bi trije bili radi.

Soboto dne 23. marca pa je bila volitev v krajni šolski svet že tretjič. Prvič so bili izvoljeni možje, ki so bili v že udje krajnega šolskega sveta, in se je složno delovalo, a duhovščini ni bilo to po volji, da sta bila izmed petih udov dva ključarja in trije drugi izvoljeni. Radi malenkostnega pogrška bila je volitev drugič, a izvoljen je bil sedaj samo eden ključar; tudi ta volitev je bila radi pritožbe župana Ponikvarja ovržena, in prišlo je do tretje volitve, v kateri so pa bili izvoljeni samo napredni pristaši, to volitev je vodil sam o. kr. komisar od okrajnega glavarstva.

Kaplan Traven se je trudil, da je hodil krog odbornikov in jih nagovarjal naj

raje doma ostanejo, kakor da bi prišli k volitvi, pa ni nič pomagalo, prišli so in volili. Župan Ponikvar z Golega je svoje odbornike tudi baje prosil, naj gotovo pridejo, a neki odbornik v Zapotoku je, kakor se čuje, baje rekel, čemu bi šel jaz na daljni Ig volit, ko moramo celo mrliča sami pokopati brez duhovnika. To zadnje je popolnoma resnično, in zgodilo se je še v letu 1901., kakor so ljudje pravili. Kako so vneti ti pravi krščanski možje za svojo stvar, razvidi se tudi iz tega, da je bil bivši odbornik Zrimo v gostilni bodočega župana Štrumblja, kakor pravijo, dne 20. marca na tla vržen od pristaša te stranke, nekega kovača Strléta, a gostilničar Štrumbelj, ki hoče biti bodoči župan, ni črnil besede, da bi branil mirnega gosta, ki je pil pri njem. Lepi časi se nam res obetajo, ako se kaj razburjeno ljudstvo ne pomiri.

Iz Toplice pri Novem mestu, 28. marca. Pretečene dni je naš velezaslužni nadučitelj g. Ferdo Kalinger praznoval 25letnico, kar deluje kot učitelj v Toplicah. Čut hvaležnosti do gosp. nadučitelja nam je veleval, da mu ta dan pokažemo, kako ga spoštujemo, in kako priznavamo njegove zasluge. Slavnost je prav lepo uspela, in je pričala, kako priljubljen je g. nadučitelj pri vseh prebivalcih našega kraja. V predvečer 25letnice mu je požarna bramba priredila bakljado. Na dan slavnosti je bila najprej maša, potem pa posebna slavnost v šoli. Tu so slavijencu čestitali župan, župnik, šolski nadzornik in drugi, neka šolarica je prav lepo deklamovala. Slavnost se je zaključila z banketom pri g. Reiningerju. Gospod nadučitelj se je ta dan prepričal, da priznavajo Toplice njegove zasluge, in da vživa splošno spoštovanje v celi občini. Iz vsega srca kličemo g. nadučitelju: Na mnoga leta!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 29. marca.

— Konfiskacija. Včerašnjio številko našega lista nam je zaplenilo državno pravdnistvo. Zapadel je konfiskaciji ves jako mirno in stvarno pisani uvodni članek, katerega bi se po naši sodbi niti sloveči gospod Bobies ne bil lotil. V tem članku smo govorili o imediatni vlogi, katero je napravil ljubljanski knezškof, in v kateri prosil, naj cesar v smislu § 2. kaz. pravnega reda vkaže zaustaviti sodno postopanje zoper kurata Ferjančiča iz Goč, in njegove so-krivce. Namen, ki ga je imel naš članek, smo dosegli vzlic konfiskaciji, kajti državno pravdnistvo mora konfiscirani članek predložiti višjim oblastnijam in bodo torej ta prav zanesljivo izvedela, kako stališče zavzemamo v tej stvari. Sicer pa samo dostavljamo, da bomo tej zadevi tudi v prihodnje posvečevali največjo pozornost, da bomo nje razvoj skrbno zasledovali, da se bomo z njo bavili v naših listih, in tudi poskrbeli, da pride v parlamentu v razgovor.

— Ljubljansko potresno posojilo. Predlog dra. Šusteršiča in I. Vencajza zastran odpisa ljubljanskega potresnega posojila je prišel v včerašnji seji poslanske zbornice zajedno s celo vrsto drugih predlogov zastran podpore po toči itd. oškodovanim okrajem na razpravo. Poročevalec, krščanski socialist Steiner je rekel, da Šusteršičevega predloga, naj zbornica s posebnim zakonom odpiše ljubljansko potresno posojilo, ne more priporočati. Poročevalec je predlagal, naj se vladi priporoča, da dovoli glede vračevanja brezobrestnih in triodstotnih državnih ponapredščin kar možno velike olajšave in kolikor možno od teh posojil tudi odpiše. Z ozirom na splošni materialni položaj dolžnikov bi kazalo, da se stvar generelno dožene, in zato se vlada pozove, naj predloži primeren zakonski načrt. — Ta predlog, h kateremu se je oglasil dr. Šusteršič, je bil sprejet. Kakor se vidi, se je s tolikim hrupom vprizorjena akcija dra. Šusteršiča končala prav ponizno, trčno tako, kakor smo mi že v naprej povedali, kako da se konča, zakaj kar je poslanska zbornica sklenila, to nima prav nikacega reelnega pomena, to je samo sklep po načelu „Wasch' mir den Pelz und mach ihn nicht nass.“

— „Monita secreta“. V naši notici o misijonu v Ljubljani omenili smo povse mimogrede tudi tajnih instrukcij jezuitov. „Slovenca“ je to hudo prestrašilo. Kar streslo ga je, kakor vselej, kadar čuti,

da je kdo pogledal za klerikalne kulise, in hitro je poskušal preslepiti javno mnenje, češ, da so te tajne instrukcije falsifikat, ki ga je napravil neki bivši jezuit Zaorowski. „Slovenec“ bi s to zvijačo rad v naprej zapeljal javno mnenje. Pa to pot se je kozenito vrezal. Mi ne poznamo Zaorowskega instrukcij, pač pa imamo v rokah izdajo pravih instrukcij jezuitov in sicer izdajo, ki je prirejena po rokopisu patra Brothier-jeva, zadnjega bibliotekarja pariškega jezuitskega kolegija pred revolucijo, in ki popolnoma soglašajo z rokopisom, ki ga je državna oblast zaplenila v jezuitskem kolegiju v Limburgu na Nizozemskem, in ki ga sedaj hrani justično ministrstvo v Bruslju. „Slovenčeva“ zvijača je torej kozenito ponesrečila. „Monita secreta“ so pristna, in da so še danes v polni veljavi, ne le pri jezuitih, nego deloma tudi pri drugih duhovnikih, zato daje nebroj dokazov vsakdanje življenja. Toliko za danes. Kadar pride čas in prava prilika, bomo o teh tajnih instrukcijah govorili še kaj več.

— **Društvo slovenskega narodnega ženstva.** Pripravljali odbor tega društva je že izročil deželni vladi pravila Društvo se bo imenovalo „Splošno slovensko žensko društvo“, o čegar idealnem kulturnem in socialnem namenu smo že poročali. Članice se pridno oglašajo, a želeli je, da bi ne bilo slovenske dame, ki ne bi pristopila v vrste družstvenic. A tudi gospodje naj bi se kot podporniki oglašali v čim največjem številu, da bo društvo moglo že takoj spočetka vršiti svojo nalogo na korist in v povzdigo izobrazbe slovenskega ženstva. Osobito pa je potreba društvu knjig in časopisov (leposlovnih, strokovnih in tudi političnih), kajti s čitanjem raznih del in listov se razširi obzorje tudi onih slovenskih žensk, ki si knjig in časopisov ne morejo nabaviti same ter jih bodo poslej dobivale pri svojem društvu. Naj bi zategadelj slovenske tiskarne in knjigotrudnice pošiljale vsaj po en iztis vsakega svojega novega izvirnega dela ter prepuščale tudi tuja dela, in drugojezične liste temu društvu! Vse pošiljati naj bi se blagovolile pošiljati na naslov tačasne predsednice pripravljalnega odbora: gospej Berti dr. Trillerjevi v Ljubljani.

— **Nov list.** Odbor slovenskega trgovskega društva „Merkur“ bo izdajal svoj list „Narodno-gospodarski Vestnik“. To je sklep, ki ga pozdravljamo z največjo radostjo.

— **Trgovsko društvo „Merkur“** ima jutri predavanje. Predmet je: trgovina in njen narodno-gospodarski pomen.

— **Katoliška omika.** V Tomaju na Goriškem je znani klerikalec Černe ml. pri občinski seji udaril necega družega občinskega odbornika za uho. Obsojen je bil radi tega na 30 kron globe, oziroma 3 dni zapora.

— **Iz Radovljice, 27. marca.** Ker že mnogo obrtnikov vprašuje, kaj da je s pravili obrtne zadruge za radovljiški sodni okraj, se jim vljudno naznanja, da so pravila že od 1. marca pri c. kr. deželni vladi, in da vsak dan pričakujemo njih potrjenje.

— **Opuščen notarijat.** Notar v Železni Kapli, g. Schwarzl je premeščen nekam drugam. Naslednika ne dobi, ker se namreč notarijat v Železni Kapli opusti in prevzame te posle notar v Dobrlivesi.

— **Trojčke je povila v Radečah** na Dolenjskem žena kmeta Pavlina 27. t. m., in sicer tri zdrave fantiče.

— **Vojaški nabori** so se vršili včeraj in danes za ljubljansko mesto. Bilo je k vojakom potrjenih 60 mladeničev.

— **Učiteljske plače v Istri.** V zadnjem zasedanju dež. zbora istrskega sprejeti zakonski načrt o regulaciji učiteljskih plač ni bil sankcioniran in sicer zaradi tega ne, ker je laška stranka s tem zakonom hotela dež. šolskemu svetu odvzeti prav za prav vso oblast nad šolo in učiteljstvom ter jo izročiti dež. odboru. Dež. odbor se je odločil, da dá svoj načrt nekoliko premeniti in ga v letošnjem zasedanju spraviti pred deželni zbor. Kar se tiče plač samih, se gre, kakor posnemamo iz „N. S.“, za dva predloga. Prvi predlog nasvetuje plače za učitelje 1600 — 1400 — 1200 K, za učiteljice 80%, teh plač, za učitelje brez izpita vsposobljenosti 1000 K. Drugi predlog nasvetuje za učitelje 1400

— 1200 — 1000 K, za učiteljice pa 80%, teh zneskov. Za učitelje nasvetuje ta drugi predlog toliko, kakor za finančne paznike.

— **Silke deželnega dvorca** po modelu iz mavca so razstavljene v izložbi O. Fischerjeve knjigotrudnice ter kažejo, da se bode ta palača, ko bode izvršena, prav impozantno prezentirala. Tista krona vrhu stolbišča je na slikah dokaj zmanjšana ter ne kazni celotnega vtisa, kakor tisti monstrozni leseni poskusni nastavek na stavbi.

— **Zima v spomlad.** Včeraj in danes pada skoraj neprestano gost sneg, kateri je zapadel že tako visoko, kakor vso zimo ne.

— **Pa ustrelil je nekdo v Sp. Šiški** železniškemu uradniku Seškarku.

— **Pogreša se krojač Matevž Anžič,** stanujoč v Korunovih ulicah št. 4. Dne 25. t. m. je odšel z doma in se dosedaj ni več vrnil.

— **Razgrajal in preklinjal je včeraj** zvečer po Radečkega cesti hlapec M. O. Policaj ga ni mogel drugače pomiriti, da ga je vzel seboj v policijsko hladilnico.

— **Dva zoba omajala je delavka F. M.** svoji tovaršici M. V., s katero se je tista sprla in jo udarila z roko po zobeh.

— **Izgubljene stvari.** Neka delavka je izgubila na poti od Florjanskih ulic, Šentjakobskega trga čez most, po Križevniških ulicah in po Rimski cesti do tobačne tovarne zlat uhan.

— **Bik ga je poškodoval.** Dne 23. t. m. je župan Anton Kutnar na Muljavi peljal svojega bika k vodi. Nakrat se je bik splašil in vrgel Kutnarja dvakrat s tako silo ob tla, da si je Kutnar zlomil več reber.

— **Mestna posredovalnica za delo in službe.** Telefon št. 99. Od 22. do 28. marca je dela iskalo 13 moških delavcev in 37 ženskih delavk. Delo je bilo ponudeno 12 moškim delavcem in 51 ženskim delavkam. Stanovanja 1 ponudba; 84 delavcem je bilo 61 odprtih mest nakazanih in v 41 slučajih se je delo vsprejelo in sicer pri 8 moških delavcih in 33 ženskih delavkah. Od 1. januarja do 28. marca je došlo 690 prošelj za delo in 597 deloponudb. 1141 delavcem je bilo 654 odprtih služb nakazanih, in v 423 slučajih se je delo vsprejelo. Delo ali službe dobe takoj 1 krojač, 1 sodar, 2 vrtnarja, 1 postiljon 1 trgovski hlapec, 3 hišni hlapci, 8 konjaskih hlapcev, 1 kravar, 2 vrtna delavca, 2 prodajalki, 3 računajoče natakariče, 1 gospodinja, 2 fini kuharici, 2 orožniški kuharici, 4 navadne kuharice, 2 fini sobarici, 3 navadne sobarice, 7 deklic za vsako delo, 9 deklic k otrokom, 4 kuhinjske deklice, 2 deklici za tovarno. Službe iščejo: 1 kličavničar, 1 nadkonjar, 1 majar, 1 graščinski sluga, 1 tečaj.

— **„Unio Catholica“.** Zadnjič smo priobčili mej raznimi novicami tudi notico, ki smo jo posneli iz družih listov. Zdaj je ta slavna katoliška zavarovalnica poslala nam popravek. V tistih listih, iz katerih smo mi svojo notico posneli, pa še do današnjega dne ni nobenega popravka. Nam piše „Unio Catholica“ sledeče: „Glede na objavljeni zapisek v Vašem cenj. listu z dne 18. t. m. pod: „Papežev blagoslov kot priloga“, zaprosimo Vas, da po § 19. tisk. zak. sledeči popravek sprejmete: Ni istina, da je „Unio catholica“ razpošiljala okrožnice, v katerih se glasi: „V prilogi Vam pošiljamo papežev blagoslov itd.“; istina je marveč, da je direkcijska „Unio catholica“ lansko leto z enim pismom kardinala Rampolle počastena bila, katero pismo je bilo vsled prejetega pooblastila vsem udom zavoda tiskano priposlano. V prilogi Vam pošiljamo en iztis znane tiskovine k Vašemu posebnemu ponku ter se bilježimo s spoštovanjem: Die Central-direction der „Unio catholica“.“ Res nam je „Unio Catholica“ poslala neko tiskovino, če je to prava, tista, o kateri smo poročali po drugih listih, tega ne vemo, mogoče je vsekako, da se nam je poslala druga tiskovina. A tudi ta je zanimiva, ker obsega priporočila kardinala Rampolle, kardinala Gangelbauerja, olomskega nadškofjskega konzistorija in še petih drugih škofov. Ti škofje in kardinali so torej delali reklamo za zavarovalnico, ki ima danes opravila s kazenskim sodiščem!

— **Čemu!?** Uprava „Radečkega križa“ v Dubrovniku je dobila nalog, da čim prej sestavi popis vseh odpuščenih vojakov, ki bi se v slučaju vojne mogli baviti s mrt-

veci in ranjeni. Uprava „Radečkega križa“ se je takoj lotila dela, da naglo izgotovi zahtevani popis. To je napravilo baje v Dubrovniku velik vtik, ker se ni nikdar v Dubrovniku bil dan tak ukaz. Nekateri pesimisti trdijo že, da se nahajamo morda pred viharjem, pred — vojno.

— **Plazovi v Švici.** Velikanski sneg v Švici je povzročil že mnogo nesreč. Vas Simpel je docela odrezana od sveta, ker se je odkrnil od Fletschhornspitze ogromen kos, ki obsega 10—15 m² ter je pokrtil dolino v okrožju km² 20—100 m visoko. V raznih krajih se trgajo plazovi ter je bilo ubitih in podutih mnogo oseb.

— **Kraljica doji sama.** V Rimu pričakuje vesel dogodek v kraljevi rodbini. Kraljica Jelena, bivša črnogorska princezinja, ima sedaj dolgotrajne konference, kako naj se vrši dojenje hodočega rojenčka. Dvorne dame in najodličnejše aristokratke imajo posvetovanja radi tega. Kraljica je baje izjavila, da hoče dojiti sama ter da ne mara nikake dojilje. Ta sklep je povzročil v Kvirinalu pravo revolucijo, kajti kaj takega, da bi kraljica dojila sama, baje še ni bilo slišati. Seveda trdijo nekatere „fine“ dame, da je mogla priti na to „nefino“ misel samo kraljica — slovenskega rodu iz surove Črnegore!

— **Kdo bo ščitil Viljema II. atentatov?** Iz Berolina poročajo, da bodo poslej spremljali nemškega cesarja pri vožnjah po Berolinu in berolinski okolici štirje telesni orožniki na kolesih. Voznik in sluga pa bode ta imela seboj revolverja.

— **Angleški prestolonaslednik vojvoda** Jurij Cornwallski in Yorkski se je odpeljal v Avstralijo. Vojvoda bo v kraljevem imenu slovesno otvoril prvi avstralski parlament, in potem obiskal vsa večja mesta. Iz Avstralije se napoti v Južno Afriko, da obišče Natal in kapsko kolonijo, potem pa v Kanado in Novo Fundlandijo, da izreče tema dvema naselbinama kraljevo zahvalo za njuno požrtvovalnost. V jeseni še le se vrne na Angleško, kjer bo imenovan princem.

— **Dewet je ušel.** V Londonu je hodil neki deček po cesti gor in dol ter ponujal ljudem zaprte kuverte z napisom: Podoba burskega vodje Deweta. 10 pence. Neki gospod je kupil tako pismo, odprl kuvert in videl, da je — prazen. Togoten je tekel za dečkom ter kričal nad njim: „Kje pa je Dewet?“ — „Kaj?“ se je čudil deček. „Ali ga niste našli?“ — „Ne!“ — „No, vidite“, je dejal fant ter se poredno smejal, „ta vražji Dewet je ušel celo iz zaprtega kuverta!“

— **Popis prebivalstva na Avstro-Ogrskem.** Vračunavši tudi zasedeni deželi Bosna in Hercegovina se je pokazalo, da ima monarhija 46.89 milijonov prebivalcev. Avstrija ima 26.1 milijonov duš; od leta 1890—1900 se je pomnožilo prebivalstvo povprečno za 93 odstotkov. V Ogrski in Hrvatski je 19.2 milijonov, v zasedenih deželah 1.50 milijon, torej vseh skupaj 46.89 milijonov. Prebivalstvo se razdeli po kroninah tako le:

	1890.	1900.
Dolenja Avstrija	2,661 779	3,086 382
Gornja Avstrija	785 831	809 918
Solnograška	173 510	193 247
Štajarska	1,282 708	1,356 058
Koroška	361 008	367 344
Kranjska	498 958	508 348
Trst in okolica	157 466	178 672
Gorica in Gradiška	220 308	232 338
Istra	317 610	344 173
Primorje	695 384	755 183
Tirolska	812 696	850 062
Vorarlberška	116 073	129 816
Tirolska in Vorarlberška	928 769	979 878
Češka	5 843 094	6 318 280
Moravska	2 276 870	2 435 081
Šleska	605 649	680 520
Galicija	6 007 816	7 295 538
Bukovina	646 591	729 921
Dalmacija	527 426	591 597
Skupaj	23,895 413	26,107 304

— **Tat in ropar ter — elektrika.** V Madridu so zaprli nekega premetenega človeka, ki je ropal na nenavaden način. Nosil je seboj močno električno baterijo, ki je bila zvezana s žico. Dotični ropar je ponudil svojo roko neznanec, pozdravlja ga s besedami: „O, stari prijatelj, ali me ne poznate več?“ Neznanec mu je začuden dal roko, a hkratu je dobil hud električen udarec, da ni mogel za hip niti govoriti in premakniti se. Ta hip je porabil ropar ter

izpraznil neznanca žepa, mu vzel uro in denarnico, nato pa zbežal. Tako je oropal več ljudi, ne da bi bili mogli naznaniti ga.

Književnost.

— **„Vienac“.** Zabavi i ponci. Broj 13. ima tole vsebino: Čirpo. (Ujević.) — Mojoj tamburi. (Mirko Nikolić.) — Andjeo spaitelj. Sličica iz Crne gore od Crnovršanina. — Vesela se pje-ma ori. . . (Dobroslava). — Modra sjenica. Franceski napisao Elie Berthet. — Izlet u Dalmaciju. Napisao Milan Grlović. — Bitka kod Varne god. 1444. Napisao dr. Rudolf Horvat. — Cezar Thomson. Napisao dr. Vl. Čačić — Neštampana drama dra. Dim. Demetra. Predavanje Vlad. Mažuranića. — Doba sofista. Piše dr. A. Bazala. — Listak.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 29. marca. V današnji seji poslanske zbornice so ministri do 1. ure popoldne odgovarjali na razne interpelacije. Pričakovalo se je, da bo domobranski minister Welsersheimb odgovoril tudi na interpelacijo zaradi trpinčenja vojakov v Pragi. Welsersheimb je pač govoril, toda te zadeve se ni dotaknil. Stvar se spravi še v današnji seji v obliki interpelacije na prezidenta Vetterja v razgovor. Ko so ministri končali, prišlo je najprej do male praske mej Kozlowskim in mej narodnimi Malorusi ter opozicionalnimi Poljaki, in sicer zaradi tega, ker so iz Gališke bili voljeni sami pristaši poljskega kluba in noben opozicionalec. Zdej razpravlja zbornica o literarni konvenciji z Nemčijo.

Dunaj 29. marca. Trditev raznih listov, da pride nemški prestolonaslednik zategadelj na Dunaj, da se zaroči s princezinja Cumberland, se uradno demontuje.

Praga 29. marca. V četrtek bodo imeli mladočeški zaupniki tukaj shod. Na tem shodu bo načelnik mladočeškega kluba dr. Pacak govoril o političnem položaju in se bo sklepalo o prihodnji taktiki mladočeških poslancev.

Pizen 29. marca. „Plzenski Listy“ poročajo, da se ustanovi češka narodna galerija in da bo cesar zanj daroval 200.000 gld.

Budimpešta 29. marca. Pri včerajšnji razpravi o podržavljenju parobrodne družbe „Adria“ je posl. Rakovszky dolžil trgovskega ministra Hegedüsa, da se poganja za podržavljenje zaradi tega, ker ima sam celo tretjino vseh delnic tega podjetja. Ko je minister Hegedüs proti temu protestiral, je Rakovszky rekel, da mu je to povedal neki člen vladne stranke, ni pa hotel imenovati nobenega imena, dasi je vladna stranka to zahtevala. V današnji seji je posl. Györssy povedal, da se njega dolži, da je on informalni Rakovszkega in je izjavil, da on nikogar ni informiral in da so Rakovszkega dolžitve infamne in zlagane. Prišlo je do burnih prizorov, vsled katerih se je morala seja pretrgati.

Budimpešta 29. marca. Ne daleč od tod so roparji napadli poštni voz, umorili postiljona in pošto oropali.

Carigrad 29. marca. V Solunu je bilo obsojenih 19 bolgarskih Makedoncev zaradi ščuvanja k ustaji. Trije so bili obsojeni na smrt, sedem na do smrtno ječo, ostali na pet let ječe.

Berolin 29. marca. Konjeniki polka „Car Aleksander“ so se včeraj pod osebnim vodstvom cesarja Viljema preselili v svojo novo vojašnico. Cesar Viljem je imel na dvorišču te vojašnice govor, v katerem je povdarjal, da ima vojaštvo pred vsem dolžnost varovati cesarja in cesarsko rodbino potem pa dejal, da, ako bi se mesto Berolin še kdaj tako kakor l. 1848. predrznilo, dvigniti se zoper kralja, imeli boste Vi z bajoneti „diese freche, niederträchtige Stadt zu Paaren zu treiben“. Ta govor je obudil velikansko senzacijo. Danes je imelo častništvo omenjenega polka skupen zajutrek, katerega se je udeležil tudi cesar Viljem. Pri tem zajutreku je cesar napil ruskemu carju, rekši, da se je pač poskušalo pretrgati prijateljstvo mej Rusijo in Nemčijo, a da več kakor mimogredečega uspeha itak ni bilo pričakovati.

Lekarnarja Brady-ja kapljice za želodec, prej mane tudi pod imenom **Marijacejske kapljice za želodec**, so valed svojega preizkušnega, izbornega, vsbudilnega in okrepčevalnega vplivanja pri slabosti želodca in prebavnih težavah v vseh slojih prebivalstva čimdalje bolj priljubljene in se dobivajo v vseh lekarnah. Opozarjamo č. čitatelje, da pri naročitih pazijo na podobo znamke in podpis, ki ga objavljamo v inseratnem delu lista, ker le tedaj so Marijacejske kapljice za želodec pristne.

Proti zobobolu in gnjilobi zob
isobno deluje
antiseptična

Melusina ustna in zobna voda

utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.

Cena 1 steklenici s rabilnim navodom 50 kr.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil.

Po pošti razpošilja se vsak dan dvakrat.

Jedina zaloga (28-13)

dež. lekarna M. Leustek, Ljubljana

Reeljeva cesta št. 1, zraven mesarskega mostu.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 206-2 m. Srednji srčni tlak 736-0 mm.

Maroc	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Visočina v m
28.	9. zvečer	726.2	- 0.6 sl. jzhod		sneg	206
29.	7. zjutraj	730.2	- 2.6 sl. jzhod		sneg	206
	2. popol.	731.8	10 sr. jzhod		sneg	206

Srednja včerašnja temperatura -0.1°, normale: 6.0°.

Dunajska borza

dne 29. marca 1900.

Skupni državni dolg v notah	98.15
Skupni državni dolg v srebru	97.95
Avstrijska zlata renta	117.65
Avstrijska kronska renta 4%	97.25
Ogrska zlata renta 4%	117.35
Ogrska kronska renta 4%	92.75
Avstro-ogrsko bančne delnice	187.8
Kreditne delnice	71.8
London vista	240.20
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.55
20 mark	23.52
20 frankov	19.10
Italijanski bankovci	90.65
C. kr. cekini	11.32

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze srčnega sočutja povodom boleznin in smrti našega preljubega očeta, gospoda

Fran Zurca

posestnika

izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za mnogobrojno spremstvo dražega ranjega k večnemu počitku tem potom najpriskrbenjšo zahvalo. Posebej pa se še iskreno zahvaljujemo čast. gg. duhovnikom, c. kr. sodnim in davčnim uradnikom, ter slav. ognjegasnemu društvu v Trebnjem.

V Trebnjem, dne 27. marca 1901.

(661) **Zalujoči ostali.**

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze plemenitega sočutja povodom prerane smrti naše iskreno ljubljene soproge, oziroma matere, gospe

Josipine Gregorin

dalje za krasne vence in obilno častno spremstvo k večnemu počitku izrekamo vsem p. n. dostojanstvenikom, prijateljem in znancem najtoplejšo zahvalo. Posebna hvala gre še gg. pevcom slov. pevskega društva v Celji za ganljivo petje ter čast. duhovščini.

Celje, dne 27. marca 1901.

(659) **Rodbina Gregorin.**

Zahvala.

Za mnoge dokaze srčnega sočutja ob boleznin in smrti naše preljube soproge, oziroma matere, stare matere in tete, gospe

Dore Oman

izrekamo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za mnogoštevilno spremstvo drage ranjke k večnemu počitku in za podaritev vencev najiskrenejšo zahvalo.

(660) **Zalujoči ostali.**

Prym trpežna peresa

iz najboljšega jekla, obdržé do 6kratno toliko črnila kot navadna peresa, da si v ceni niso dražja.

Prym-pero ima tudi to dobro lastnost, da ne dela madežev, ako se pregloboko v črnilo pomoči. (418-6)

Izdaja je v treh vrstah:

Znamka **21.639 E F** za tanko pisavo, " **F** " malo debelejši pisavo, " **M** " navadno debelo pisavo.

1 skatija = 144 peres **K 2.40**, pošta 10 h.

Edino zastopstvo za Kranjsko:

Ivan Bonač

nasproti c. kr. glavne pošte v Ljubljani.

Istotam dobé se vsak teden največje izšle

umetne razglednice.

Trgovino z mešanim blagom

na najlepšem kraju v **II. Bistrici**, kjer je velika trgovina z lesom in z drugimi rečmi, in kjer so c. kr. sodnija, c. kr. davkarinja c. kr. notarijat, c. kr. žandarmerija, dr. medicine itd. oddam **takoj po degovoru ali na jesen.** (617-2)

Anton Domladis,
posestnik in trgovec v **II. Bistrici.**

Varuj

svoje ženo!

Za vsako rodbino najvažnejšo knjigo v otroških sadrah s čestitimi zahvalnimi pisali pošilja diskretno za 90 vin. v avstr. znamkah (odprto 70 vin.)

gospa **A. Kampa,**
Berlin S. W. 220 Lindenstrasse 56. (300-21)

Brady-jeve kapljice za želodec

(prej)

Marijacejske kapljice za želodec

prirjene v lekarni „pri ogerskem kralju“ **Karla Brady-ja na Dunaji, I., Fleischmarkt 1.**

v obče izkušeno in poznato zdravilo, ki oživlja in okrepčuje želodec, če je prebava motena, in sploh pri želodčnih bolečinah.

Cena steklenici 40 novč.
Dvojna steklenica 70 „

Usojam se opozarjati še jedenkrat, da se moje kapljice za želodec čestokrat ponarejajo. Pazi naj se torej pri kupovanju na gorenjo varstveno znamko s podpisom **O. Brady**, in naj se zavrne vse kot nepristne, ako nimajo te znamke in podpisa **O. Brady**.

Kapljice za želodec C. Brady-ja (prej **Marijacejske kapljice za želodec**) so shranjene v rudečih nagubanih skatljah in imajo podobo sv. Matere Božje Marijacejske (kot varstveno znamko). Pod to znamko mora biti podpis **C. Brady**.

Deli so navedeni. (1739-20)

Kapljice za želodec se pristne dobivajo v vseh lekarnah.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. februarja 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vare, Heb, Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 10. uri po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste. — Proga v Novo mesto in Kočevje. Ob 7. uri 17 m zjutraj osonni vlak v Novo mesto, Straža-Toplice, Kočevje. — Ob 1. uri 5 m dopoldne osonni vlak v Novo mesto, Straža-Toplice, Kočevje. — Ob 6. uri 55 m zvečer osonni vlak v Novo mesto, Kočevje. — Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak iz Dunaja čez Amstetten, Lipakova, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak iz Dunaja čez Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m dopoldne osonni vlak iz Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak iz Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Ob 8. uri in 44 m zjutraj osonni vlak iz Novega mesta in Kočevja. — Ob 2. uri 32 m dopoldne osonni vlak iz Straže-Toplice, Novega mesta in Kočevja. — Ob 8. uri 48 m zvečer osonni vlak iz Straže-Toplice, Novega mesta, Kočevja. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m dopoldne, ob 6. uri 50 m zvečer. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zvečer, ob 11. uri 6 m dopoldne, ob 6. uri 10 m zjutraj.

L. Luser-jev oblič za turiste.

Priznано najboljšo sredstvo proti kurjim očesom, žuljem itd. itd.

Glavna zaloga:
L. Schwenk-ova lekarna
Dunaj-Meidling.

Zahtevajte **Luser-jev oblič** za turiste po 60 kr.

Dobiva se v vseh lekarnah.
V Ljubljani: M. Mardetschläger,
J. Mayr, G. Piccolli. V Kranju:
K. Savnik. (627-2)

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj priznано izvrsten **Portland-cement** v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise gledé tlakovne in odporne trdote daleč nadkriljujoči dobroti, kakor tudi svoje priznано izvrstno **apno.**

Priporočila in spričevala

raznih uradov in najslovitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad:

(623-2)

Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Služba rudarskega zdravnika.

Pri rudniku za premog v Trbovljah se odda služba rudarskega zdravnika z letno plačo 3740 K, prostim stanovanjem, prosto kurjavo in razsvetlavo po normalu.

Diplomirani samski zdravniki, ki morejo izkazati večletno prakso posebno v stroki kirurgije in porodničarstva in popolno znanje slovenskega jezika, naj vpošljejo svoje pristojno opremljene prošnje z navedbo dosedanjega službovanja, starosti, stanu in časa eventualnega nastopa službe, do najdalje

dne 1. junija t. l.

predstojništvu bratovskega sklada Trbovljskega v Trbovljah; gospodje bolj priletne starosti imajo prednost. (569-5)

Trbovljski bratovski sklad.

A. Agnola

Ljubljana
Dunajska cesta
št. 13.

Velika zaloga
steklenine,
porcelana,
svetilk,
zrcalov,
šip itd. itd.
po najnižjih
cenah. 14

Pristen okusen jetrni tran

à 70 h. — à 1 K.

Jelkino Francovo žganje

à 1 K 20 h.

Pulcherin-Crème

dela kožo lepo, čisto, gladko in fino; à 1 K, stekleničica za poskus à 20 h.

Se dobi na prodaj ali naroči po pošti v lekarni „pri orlu“ v Ljubljani.

Jedini izdelatelj 13

Mr. Ph. Mardetschläger
lekarnar in kemik.

Poser za lekarniško firmo!

Blaž Jesenko

Ljubljana, Stari trg št. 11.

Zaloga vsakovrstnih

klobukov in čepic

perila, kravat itd. 14

po najnižjih cenah.

Mehanik Ivan Škerl

stanuje samo

Opekarska cesta št. 16.

šivalni stroji po najnižjih cenah. Stiskalnice in v to stroko spadajoča popravila izvršuje dobro in ceno. 14 Vnanja naročila se točno izvršé.

Kdor kupuje

sukneno blago

ogleda naj si novo urejeno sukmeno skladišče tvrdke

R. Miklauc

Ljubljana, Špitalske ulice št. 5

kjer se lahko prepriča o

cenah brez primere.

Glavno skladišče

Loškega ševiota (sukna)

katero blago je znano dobro in se prodaja po tovarniških cenah.

Sukneni ostanki 14

različnih vrst za polovico cene.

Vzorci pošilja na zahtevanje poštne prosto.